

Mustafa Kemal ATATÜRK

MEDENİ BİLGİLER

Türk Milletinin
El Kitabı

TOPLUMŞAL
DÖNÜŞÜM
YAYINLARI

2. BASKI

Medeni Bilgiler / Türk Milletinin El kitabı

Toplumsal Dönüşüm Yayınları	06
Araştırma ve İnceleme	06
Yazarı	Mustafa Kemal ATATÜRK
Kaleme Alan	Prof. Dr. Afet İNAN
Günümüz Türkçesi	Neriman AYDIN
Genel Yayın Yönetmeni	Hatice BAHTIYAR
Yayın Editörü	Mehmet Sabri KILIÇ
Yayın Hakları: © copyright	Bu kitabın yayın hakkı, yazarıyla yapılan sözleşme gereği Toplumsal Dönüşüm Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilmeden kiptan alıntı yapılamaz. Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.
ISBN	978-605-4425-00-6
Yayıncı Sertifika No:	16241
1. Basım	Ekim 2008
2. Basım	Eylül 2010
Görsel Yönetmen	Kamil TEMİZEL
Elektronik Posta	www.kamiltemizel.com toplumsaldonusum@gmail.com www.toplumsalhaber.com
Dizgi ve Sayfa Tasarımı	Hasan DEMİR
Genel Dağıtım	GÖL KİTAP BAS. YAY. DAĞ. golkitap@gmail.com www.golkitap.com Cağaloglu Yokuşu Feyzibey İşhanı No: 4/14 Cağaloglu/İstanbul Tel-Faks: (0212) 526 57 57
Baskı Cilt	Anı Matbaası Tel: (0212) 493 34 55 İstanbul

İçindekiler

Giriş	19
Açıklama	33
Birinci Kitap	
Vatandaş İçin Medeni Bilgiler Neden Söz Eder?	37
Millet	40
Türk Milletinin Görüşü	40
Türk Dili	41
Türk Yurdu	41
Türklerin Kökeni ve Oluşum Biçimi	42
Ahlak Hakkında Görüş	42
Milli Duygu	43
Medeni Duygu	44
Diğer Milletlerin Oluşum şekli	45
Milletin Genel Tanımı	47
Milliyet İlkesi	48
Türk Milliyetçiliği	48
Devlet	49
Egemenlik	50
Devletin Egemenliği ve Devlette Egemenlik	51
Devlet şekilleri	52
Demokrasi İlkesinin Kapsamı	53
Demokrasi İlkesinin Tarihi Gelişimi	54
Demokrasi İlkesinin Belirgin Özellikleri	55
Cumhuriyet	57
Hükümdarlık, Oligarşi	58
Türk Devletinin Esas Örgütü	59
Türkiye'de Cumhuriyet Nasıl Kuruldu?	61
Demokrasiye Aykırı Çağdaş Akımlar	67
İlk Hak, İlk Görev ve Hak ile Görevin İlişkisi	70
Hak ve Görevi Hukuk Kuralları Belirler, Devlet Uygular	70
Yapıtlar	71
Hakkı Bizzat Yerine Getirmek Hak Olmaz	71
Vatandaşa Karşı Devletin Görevleri	72
Hürriyet	79
Hürriyetin Tarihi Gelişimi	79
Bireysel Hürriyet	81

Sosyal ve Medeni Hürriyet.....	82
Hürriyetin Çeşitli Şekilleri.....	84
Hoş Görme, Hoşgörü (Tolerance).....	87
Kamuoyu.....	91
Kamuoyunun Kendi Kendine Örgütlenmesi.....	92
Gazeteler.....	94
Dernek Kurulması.....	95
Öğrenim Hürriyeti.....	96
İhbar ve şikâyet Hakkı.....	97
Bireysel Hak ve Siyasi Hak.....	97
Hürriyetin Korunması ve Yapımları.....	98
Olağanüstü Hal.....	99
Eşitlik.....	101
Sosyal Yardım.....	102
İş Bölümü.....	103
Hürriyet.....	105
Bağlılık.....	107
Bağlılık (Solidarité) İnsanlar Birbirine Bağlıdır.....	107
Çalışmak-Meslek.....	110
Meslek Nasıl Seçilir ve Yapılır.....	113
Vatandaşın Devlete Karşı Görevleri.....	116
Seçim.....	117
Seçim Hakkında Genel Bilgiler.....	117
Demokraside Hükümet Şekilleri.....	117
1. Doğrudan Hükümet.....	118
2. Yarı Doğrudan Hükümet Semi-Direct.....	119
Yarı Doğrudan Hükümet Şekilleri.....	119
Halkın "Veto" Hakkı.....	120
Halkın Kendisinin Girişim Hakkı.....	120
Temsili Hükümet.....	121
Temsilciler Kimdir? Temsilci ve Memurlar.....	121
Temsili Rejim.....	121
Seçmen Heyeti.....	122
Seçim Nedir?.....	123
Çoğunluk İlkesi.....	124
Nispi Temsil.....	124
Seçim Hem Görev Hem de Haktır.....	126
Sınırlanmış Oy.....	127
Kadınların Seçme Hakları.....	128
İş Bölümü Düşüncesi.....	128
Türkiye'de Milletvekili Seçiminin Yasal Şekli ve Yolu.....	134
Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Kuruluşu.....	134
Milletvekili Seçmek Hakkı ve Seçilmek Yetkisi.....	134
Kimler Milletvekili Olamaz.....	134

Seçim Döneminin Süresi	134
Dönemin Uzatım Olanakları	135
Seçim Çevreleri	135
Esas Defterleri	135
Genel Seçimin Başlangıç Hazırlığı ve Tarihi	135
Türkiye'de Şimdi Seçim İki Derecelidir	136
Kimler Birinci Seçmen Olamaz	136
Halen Görevde Bulunan Asker ve Jandarma Personelinin İstisnası	136
Seçmen Listeleri Üzerinde İnceleme ve Soruşturma Yapılması ve Süresi	137
Seçmen Listelerinin Asılması ve Süresi	137
Teftiş Heyetine İtiraz Hakkı ve Bu Konuda Yapılacak İşlem	138
Bir Seçim Evresinden Kaç Milletvekili Çıkacağını Tespit Şekli	138
İkinci Derece Seçmene Yönelik İşlem	139
İkinci Seçmenlerin Seçimi	139
Bucaklarda Geçici Seçim Heyetleri	140
İkinci Derece Seçmen Seçiminin Yürütme Şekli	140
İlçe Merkezlerinde Yapılacak İşlem	141
Milletvekili Seçimi	142
Milletvekili Seçimi İşleminin Hareket Şekli	143
İl Merkezince Yapılacak İşlem	143
Milletvekili Olanlar, Eşit Oy Alanlar	143
Birkaç Seçim Çevresinden Milletvekili Olanlar	144
Milletvekilliği Tutanaklarının Düzenlenmesi	144
Kısmi Seçim	144
Cezalar	145
Vergi	147
Vergi Hakkında Genel Bilgiler	147
Vergi, Vatandaş İçin Bir Görevdir	148
Vergi Kaynakları	148
Dolaysız Vergiler	149
Dolaysız Vergilerin Faydaları ve Zararları	151
Dolaylı Vergilerin Fayda ve Zararları	151
Tek Vergi ve Çok Vergiler	155
Paylaştırmak ve Tek Oranlı Vergiler	157
Vergiler Hangi Şekilde Olmalıdır?	159
Vergi Görevinin Önemi ve Tarihçesi	163
Türkiye Cumhuriyeti'nde Vergi Sistemi	166
Vergilerimizin Çeşitleri	166
Vergiden İstisna	168
Geçici İstisnalar	168
Arazi Vergisini Kim Verir	169

Ürünü Zarar Gören Arazinin Vergisi.....	169
Yüzölçümü ve Değerlerin Tahmini	169
Vergi Oranları	171
Vergi Nasıl Verilir	172
Özel Değişiklikler.....	172
Özel Orman Vergileri.....	172
Bina Vergisi.....	172
Bina Vergileri Hangi Esaslar Üzerinden Alınır	173
Vergiden İstisna	174
Kullanılmayacak Halde ve Yararlanılmayan Binalar.....	176
Bina Vergisi Kimden Alınır	176
Bina Gelirlerinin Tahmini ve Verginin Oranı.....	176
Bina Gelirlerini Kimler Belirler	177
Hayvan Vergileri.....	179
Hayvan Vergisini Kim Verir	180
Vergiye Tabi Hayvanların Belirlenmesi	180
Hayvanların Taşınması.....	181
Hayvan Vergisi Tutarları.....	181
Verginin Tahakkuku	182
Hayvan Vergisinin Ödenmesi.....	182
Kazanç Vergisi	182
Kazanç Vergisine Tabi Kazançlar	183
Kazanç Vergisinin İstisnaları	184
İzin veya Ünvan Tutanağı.....	185
Kazançları İçin Beyanname Verenler	185
Memurlar, Hizmetliler ve İşçilerin Vergisi	187
Kendiliğinden Belirleme	187
Kazanç Vergisi Oranları	187
Verginin Ödeme Zamanları.....	190
Maden Vergileri	190
Veraset ve İntikal Vergisi	191
Vergiden İstisnalar	191
İntikal Eden Malların Değerlerinin Belirlenmesi	193
Vergi Şeklinin Hesaplanması.....	193
Verginin Ödenmesi.....	194
Tahsilât İşleri	194
Dolaysız Vergiler Tahsilâtından Yerel Yönetimlere	
Ait Paylar.....	195
Dolaylı Vergiler.....	197
Gümrük Vergileri.....	197
Ardıye ve Diğer Vergiler.....	202
İşlem Vergisi.....	203
Vergiden İstisnalar	203
Verginin Oranı.....	205
Vergi Nasıl Tahakkuk Ettirilir	205

Vergi Nasıl Ödenir	206
Ceza	207
İç Tüketim Vergisi Eğlence ve Özel Tüketim Vergisi	207
Şeker ve Petrol Tüketim Vergisi	208
Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi	209
Oyun Araçları Vergisi	209
Kara ve Deniz Av Vergileri	209
Taşınma Vergisi	210
Gemi Vergileri	211
Damga Vergisi	211
Tapu Harç ve Kayıtları İçin Alınan Paralar	212
Mahkeme Harçları ve Kayıtları İçin Alınan Paralar	212
Hayvan Sağlık Kayıt Vergisi	213
Tekeller	213
Tütün ve Diğerleri	213
Tuz	214
İspirto ve İspirtolu İçkiler	215
Kibrit ve Çakmak	215
Silah, Fişek, Patlayıcı Madde ve Av Saçması	216
Devlet Bütçesindeki Diğer Gelirler	217
Ekonomik Kriz Vergileri	217
Yol Vergisi Verginin Özellikleri	218
Yol Vergisinin Tahsili ve Paylaşımı	219
Yerel Yönetim ve Belediye Vergileri	220
İl Bütçesi ve Özel Muhasebe	220
Belediyenin Geliri	221
Askerlik	227
Askerlik Görevi	227
Çağdaş Bir Ordunun Örgütünde Neler Vardır?	229
Kumandanlık	230
Kumandanların Genel Özellikleri	230
Hava Filoları	232
Donanma	232
Ordu Kuvvet ve Örgütünde Ekonomik Etkenler	232
Ordu Hayatı	233
Orduların Gerekliliği	234
Savaş Yönetimi ve Siyaset	237
Ordu Okuldur	241
Asker Olmadan Önce ve Olduktan Sonra Askerlik İşlemlerine İlişkin Kısa Bilgiler	243
Askerlik Çağı	243
Muvazzaflık Süresi	243
Kısa Hizmetli Asker	243
Yedek Subaylık	244
Gönüllü Askerlik	246

Askerlik Çağının Çeşitli Dönemleri ve Yoklama Dönemleri	246
Bedel Verecekler	249
Göçmenler ve İltica Edenler	250
Askere Çağırma	250
Terhis	251
Yedeklerin Çağırılması, Hareket Şekli, Gelmeyenlerin Cezası	252
Askere Gidenlerin Muhtaç Ailelerine Yardım	252
Cezalarına İtiraz Edecekler	252
İzinli ve Hava Değişimli Erler	253
Yaşlarını Değiştirenler	253
Saklılar	253
Hile ve Aldatma Yolunu Deneyenler	254
Firar Edenler (Askerden Kaçanlar)	254

İkinci Kitap

Başlarken	259
Anayasa (Teşkilatı Esasiye)	261
Tanımı	261
Değişiklik	261
Anayasanın (Teşkilatı Esasiyenin) Tarihçesi	262
Yeni Anayasamız (Teşkilatı Esasiye Yasamız)	265
Türkiye Anayasasının (Teşkilatı Esasiye) Ruhü	266
Yasama Yetkisi	266
Yürütme (İcra) Kuvveti)	266
Cumhurbaşkanı	266
Cumhurbaşkanına Vekalet	267
Cumhurbaşkanının Hak ve Görevleri	267
Yürütme (İcra) Kuvveti Cumhurbaşkanının Sorumluluğu	268
Hükümet	270
Hükümet Meclis Karşısında Görev ve Sorumluluğu	270
Milletvekillerinin Görevi	271
Tüzükler, Yönetmelikler, Kararnameler ve Yazılı Emirler	271
Milletvekillerinin Sorumluluğu	272
Siyasi Sorumluluk	273
Milletvekillerinin Vekilliklerinin Düşürülmesi Ne Demektir?	273
Mali ve Cezaya Dayalı Sorumluluk	274
Yüce Divan	274
Bakanların Sayısı	275
Türkiye Büyük Millet Meclisi	276
Meclis'in Başlıca Görevleri	276
Meclis'in Kuruluşu	277

Milletvekillerinin Yemini	277
Başkanlık Divanı.....	277
Meclisin Esası (İç yüzü).....	278
Meclisin Toplanması ve Tatili.....	278
Milletvekilliğinin Konumu.....	279
Milletvekilinin Söz Serbestliği.....	280
Milletvekillerinin Tutuklanması ve Yargılanmaları ve Yasama Dokunulmazlıkları	280
Milletvekilliğinin Kalkması	281
Mecliste Görüşme ve Güvenlik.....	281
Meclisin İşlemesi	283
Milletvekilleri	283
Milletvekillerinin Yasama Görevi	283
Milletvekillerinin Örgütlenme (Teşkilat) Görevleri.....	284
Hükümet Kurmak	284
Milletvekillerinin Kontrol Görevi.....	285
Soru	285
Gensoru.....	286
Meclis Soruşturması	287
Sorumluluğu Olmayan İşler Hakkında Meclis Soruşturması	287
Komisyonlar	288
Komisyonların Görevi	288
Komisyonlara Ayrılma	289
Dilekçe ve Meclise Şikâyet.....	290
Karma ve Geçici Komisyonlar.....	292
Komisyonların Kuruluşu ve Çalışması.....	292
Komisyonların Seçimi.....	293
Genel Kurul	294
İçeriği	296
Görüşme.....	295
Karar	296
Dinleyiciler.....	297
Söz Almak ve Söylemek	297
Görüşme Kaydı	297
Yasa	299
Yasanın Tanımı ve Kapsamı Yorumlar	299
Yasa Teklifi	300
Yasaların Genel Kurulda Görüşülmesi	300
İkinci Görüşme	301
Yasalara Uymak ve Saygı Göstermek.....	302
Bütçe	303
Bütçenin Kapsamı.....	303
Gelirler, Masraflar ve Bütçenin Denkliği	303
Bütçenin Hazırlanması.....	304

Bütçe Görüşmesi	304
Bütçenin Uygulanması	305
Muhasebe Divanı	306
Görevi	306
Örgütlenmesi	306
Devlet Şurası	306
Esas Görevleri	307
Örgütlenme Şekli	307
Daireler ve Görevleri	307
Siyasi Partiler	309
Kapsamı	309
Parti Programı ve Tüzükleri	309
Parti Arkadaşlığı	309
Bir Siyasi Partiye Girmek İçin	310
Partide Güven ve Ülkü	310
Partilerin Amacı	310
Siyasi Partilerin Sakınacağı Noktalar	311
Mecliste Partiler	311
Parti Kongreleri	312
Muhalif Partiler	312
Hükümet Örgütü	313
Başbakanlık	313
Bakanların Değişmesi	314
Başbakanın Cumhurbaşkanı ile İlişkileri	315
Başbakanın İstifası	316
Başbakanlık Örgütü	316
Devlet Örgütü Arasında İşbirliği	317
Bir Bakanlığın Yönetim Tablosu Müsteşar	318
Bakanlıklarda Birbirine Benzeyen Örgüt	319
Teftiş (Denetleme)	319
Teftiş Kurulunun Kapsamı	320
Muhasebe	320
Hukuk Müşaviri	321
Özel Kalemler	321
Personel İşleri Müdürlüğü	321
Döküman (Evrak) Müdürlüğü	322
Diğer Örgüt	322
Adalet	323
Bakanlıkların Durumları, Görevleri ve Örgütleri	323
Bakanlık Örgütü	323
Mahkemeler	324
Hâkim	324
Yeni Mahkemeler, Yeni Kanunlar	324
Mahkemelerin Görevleri	325
Yargı Hakkı ve Mahkemelerin Bağımsızlığı	325

